

על ידי ממון מותרת לבעלה – For money; she is permitted to her husband

OVERVIEW

The משנה teaches regarding a woman who was taken into custody by gentiles; if it was because she owed them money, she is permitted to her husband (upon her release). תוספות will explain that she is permitted even if her husband is a כהן who is prohibited from having marital relations with a woman (including his wife) if she lived with a gentile, even against her will.

נראה דמותרת אפילו לבעלה כהן דלא חיישינן אפילו לאונסא משום דמרתתי להפסיד ממונם -
It is the view of תוספות that she is permitted to her husband even if he is a כהן,¹
for we are not concerned even for coercion, since the gentiles are afraid to lose
their money² if they will violate her -

ולא דמי לשבויה³ -

And this woman who was נחבשה is not comparable to a captive woman who is אסורה לכהן.

מותרת לבעלה כהן she is מותרת תוספות proves his point that she is

וכן מוכח בגמרא דקאמר לא שנו אלא שיד ישראל תקיפה על העובדי כוכבים -

And this is also evident in the גמרא, where ר"ש בר ר"י states in the name of רב,
'we did not learn this rule that מותרת לבעלה only in a situation when the hand of
the Jew overpowers the gentiles; the Jews are in control of the government, then she is
מותרת לבעלה -

אבל יד העובדי כוכבים תקיפה על עצמן⁴ אפילו על ידי ממון אסורה לבעלה -

However if the gentiles are in control over 'themselves' [the Jews], she is
forbidden to her husband even if she was taken on account of money'. This

¹ She is certainly permitted to her husband if he is a ישראל, because there is no reason to suspect that she was מזנה willingly (since they are not holding her for נפשות), and even if they may have coerced her to be מזנה, she is permitted לבעלה ישראל. The truth is that she is even מותרת לבעלה כהן (who would have been אסורה to this woman, if she had relations with the גוי, even if she was an אנוסה).

² The reason of דמרתתי להפסיד ממונם is seemingly more applicable to באונס than to ברצון (there is a greater chance they will lose their money if they are מאנס her, than if she is ברצון). Rather the אפילו לאונסא refers to the probability of an act of זנות (an act of אונס by the עכו"ם is more probable than an act of רצון by the אשה) and nevertheless we are not concerned since דמרתתי וכי'.

³ The captives do not owe their captors money; therefore the captors are not that concerned that they will lose money and therefore feel free to violate the woman. However in our משנה where the עכו"ם are owed money and are holding the woman as collateral for their loan they do not want to 'damage' their security, in order to be certain that they collect their debt.

⁴ This is a euphemism to refer to the Jews without saying so directly since it is an undesirable situation.

concludes the תוספות. גמרא continues -

ועל כרחן היינו לכהונה⁵ מדקאמרי אף אנן נמי תנינא מההיא דריחקה בני משפחתה⁶ -

And perforce we must say that אסורה לבעלה means to כהונה (to her husband, the כהן, or any other כהן), since רבא said, 'we also learnt this ruling of רב that אסורה לבעלה from that משנה⁷, where there was (somewhat of) a similar case and the family of this woman distanced themselves from her; they would not let her marry into their family because of this incident -

והא לא שייך אלא לכהונה⁸ -

And this concept of ריחקה בני משפחתה is applicable only by כהונה; out of concern that if she was נבעלה (even) באונס she becomes a זונה and cannot be with a כהן -

דבישראל לא שייך וריחקה בני משפחתה דאינה אסורה אלא לבעלה⁹ -

For by a family of ישראלים the concept of ריחקה בני משפחתה is not applicable for even if she was מזנה ברצון she is only forbidden to her husband, but she may marry anyone else in the family (who are not כהנים).

¹⁰לבעלה כהן even מותרת she is ע"י ממון offers an additional proof תוספות

ועוד ראייה דתנן בפרק שני דמסכת עבודה זרה (דף כב,א) -

- מסכת ע"ז פרק משנה in the second פרק of מסכת ע"ז, for we learnt in a משנה in the second פרק - אין מעמידין בהמה בפונדקאות של עובדי כוכבים מפני שחשודים על הרביעה¹¹ -

We do not place unattended cattle in the gentile inns because they are suspect

⁵ The ruling that if אסורה לבעלה she is יד עכו"ם תקיפה (since משפחתה בני משפחתה means only לבעלה, but not to אסורה לבעלה, as כהונה, as תוספות shortly states).

⁶ The proof that רבא brings to support the view of רב (that if יד עכו"ם תקיפה she is אסורה לבעלה) from the משנה of ריחקה בני משפחתה is actually from the fact that the משנה states that she is מותרת לבעלה since there are נטמאה עדים; indicating that if there are no עדים she is אסורה. However since the משנה mentions that it is a case where (initially) ריחקה, this proves that we are discussing a case of כהונה as תוספות explains. See 'Thinking it over' # 1.

⁷ עדיות פ"ה מ"ב.

⁸ The case of אסורה לבעלה (ריחקה בני משפחתה) is referring to איסור כהונה and this supports the view of רב (see footnote # 6), indicating that the רב לא שנו (and therefore our משנה, which רב is referencing) is also discussing a case, for if רב is discussing אסורה לישראל only, but not to כהונה, therefore the יד עכו"ם תקיפה of איסור is also discussing אסורה לישראל (and she is אסורה because presumably she was מזנה ברצון). How can רבא prove from an איסור לכהונה (the case of ריחקה בני משפחתה), which is אסורה even באונס, that רב is correct regarding איסור לישראל (which can apply only if it was ברצון). Therefore we must conclude that רב is discussing an איסור לכהונה only (if יד עכו"ם תקיפה), and (יד ישראל תקיפה) also (if יד ישראל תקיפה).

⁹ We must say that the ריחקה בני משפחתה is referring to איסור כהונה; they did not allow her to marry any of the כהנים in that family because she was presumed to be a זונה. However if it was regarding an איסור לישראל she would (at most) only be אסורה לבעלה even if she was מזנה ברצון, but not to the rest of the family.

¹⁰ is (seemingly) not (completely) satisfied with the first proof, because perhaps we can say that ריחקה בני משפחה is referring to אסורה לישראל (and as the משנה states ישראל בת ישראל) and the reason why ריחקה is because they felt she became promiscuous, but not that she is מעיקר הדין אסורה. See 'Thinking it over' # 2.

¹¹ רבי נח נאסרו בה דכתיב (בראשית ב, כד) והיו לבשר. See ד"ה שחשודין רש"י there עכו"ם. רביעה is forbidden for רביעה. אחד יצאו בהמה חיה ועוף ויש כאן לפני עור לא תתן מכשול.

of bestiality; the גמרא there continues¹² -

ורמינהו לוקחין מהן בהמה לקרבן¹³ -

But I will challenge this, for we learnt, 'we may buy from them an animal for a לקרבן'; this proves they are not חשוד על הרביעה¹⁴ -

לא קשיא הא לכתחלה והא דיעבד -

There is no difficulty; here regarding עכו"ם בפונדקאות של עכו"ם, **it is initially;** one should not do it for there is the possibility of רביעה, **and here** by רביעה. The **it was already done** and we assume that there was no רביעה. The גמרא there continues -

ומנא תימרא דשני בין לכתחלה כולי דתנן לא תתייחד אשה עמהם מפני שחשודים על העריות - **And how do you know that there is a difference between** לכתחלה, etc. and דיעבד regarding the ways of the עכו"ם? The גמרא answers for we learnt in a משנה¹⁵, 'a woman should not seclude herself with עכו"ם because they are suspect of immorality'; the גמרא continues -

ורמינהו האשה שנחבשה על ידי עובדי כוכבים על ידי ממון מותרת לבעלה -

But I will challenge this ruling, for we learnt in (our) משנה, a woman who was by נחבשה on account of money is permitted to her husband (so how can you say they are חשודים על העריות), the גמרא continues -

אלא שמע מינה שני לן בין לכתחלה לדיעבד -

But rather this proves the point that we can derive (by resolving the contradiction) that **there is a difference between** לכתחלה (that she should not be with עכו"ם, since they are חשודים על העריות) and דיעבד (that even if she was [נחבשה] we are not concerned that she was נבעלה). This concludes the citation from that גמרא תוספות. גמרא continues

משמע דאין לחוש כלל שנבעלה -

It is apparent that there is no concern (בדיעבד) that she was נבעלה at all (not even באונס) -

דאי מותרת לבעלה ישראל קאמר דלא חיישינן שמא נתרצת -

For if מותרת לבעלה means only to a ישראל, meaning that we are not concerned that perhaps she consented to זנות -

אבל לבעלה¹⁶ כהן אסורה דחיישינן שמא נאנסה אם כן לא הוה מייתי מידי:

¹² כב,ב.

¹³ אסורה לקרבן is בהמה הנרבעת א.

¹⁴ כג,א.

¹⁵ ע"ז כב,א.

¹⁶ See who writes; ובגמרא נמי נקט לבעלה אגב מתניתין; תוספות ישנים This explains why the משנה מותרת לכהונה (תוספות) did not write.

However she would be forbidden to her כהן husband, for we are concerned perhaps she was coerced to זנות; if that is so the גמרא did not bring any proof at all that there is a difference between לכתחלה and דיעבד, for we can say that אל תתיחד עם העכו"ם because they will coerce her, however she is מותר לבעלה ישראל because even if they coerced her she is still מותר לבעלה ישראל, since a ישראל is באונס! Therefore we must say she is מתייחד עם העכו"ם even though לכתחלה a woman should not be מותרת because they are חשודין, however she is מותרת לבעלה כהן בדיעבד.

SUMMARY

An אשת כהן שנחבשה ע"י עכו"ם is permitted to her husband even if he is a כהן.

THINKING IT OVER

1. It seems that רב תוספות needs to prove (from ריחקה בני משפחה) that the ruling of רב (ריחקה בני משפחה) is referring to כהונה (only).¹⁷ How can we understand otherwise that רב is discussing a ישראל, for why should she be אסורה לבעלה if יד עכו"ם תקיפה; even a שבוייה is שבויה, why should נחבשה be different?!

2. What is the advantage of תוספות first proof¹⁹ over the second proof?²⁰

3. אף אנן נמי תנינא of איכא דאמרי from the כהונה רב is referring to תוספות proves that רב is referring to כהונה from the לישנא קמא which challenges רב; for Seemingly תוספות could have proved it from the לישנא קמא which challenges רב; for if רב maintains that she is אסורה לכהונה even if יד ישראל תקיפה, there can be no question on רב from the משנה in עדיות. Obviously our משנה (which prohibits her לכהונה [according to this interpretation of רב]) argues with the משנה in עדיות (which permits her to לכהונה). Why did not תוספות bring this proof from the ל"ק?²¹

¹⁷ See footnote # 6.

¹⁸ See פנ"י.

¹⁹ See footnote # 10.

²⁰ See מהר"ם ע"ז כג,א.

²¹ See כסא שלמה.